

Hvordan jeg blev forfatter og kom til Politiken

Dan Turell fortæller om sin lange og trætte vej frem til 'I byen' - og det er sandt hvert ord (siger han).

Det hele var en misforståelse, det kan jeg godt sige Dem! Det var slet ikke meningen jeg skulle skrive »I byen« eller noget som helst andet end fødselsdagskort til familien, overhovedet ikke. Men sådan er den snog til Skæbnen: Ligemeget hvad man har tænkt sig tar den simpelt hen én i hoved og røv og kycler én omkring som et stykke drivtømmer i Vesterhavet - og så overlader den det ellers til en selv at finde ud af det, når man endelig skyller fortumlet op på kysten.

Men jeg skal prøve at berolige mig og fortælle Dem hvordan det gik til, ærligt og redeligt.

Så, jeg arbejdede som korrek-turlæser på »et herværende dag-blad« i Pilestræde, hvor jeg havde snydt mig ind til denne groteske gerning under foregivende af at være student. Det var hvad det var. Men jeg var en ung mand med ambitioner. Jeg ville være trompetist. Det var det jeg inderst inde ville!

Og ikke bare trompetist, men jazz-trompetist - sådan én der med en stor fuld smeltende tone kunne spille alle balladenumrene, Stardust, Body And Soul, Night And Day, Sweet Lorraine, I Can't Get Started, My Old Flame...

Sådan en trompetist ville jeg være. Så jeg øvede mig flittigt og koncentreret. Og selv om hverken Roy Eldridge eller Dizzy Gillespie ville være faldet i svime over min embouchure, så lød det dog rimeligt nok til at jeg kunne falde ind i en lille lokal bop-kvintet - og det var alt nok. Bare det at tage en ny melodi op til behandling og gennemarbejde den takt for takt gav en fryd som kompen-serede for fjorten dages højtlæsning af bilannoncer.

Jeg måtte opgive trompeten

Men så kom stødet: Jeg flyttede, og mine nye naboer viste sig at være trompet-chauminister. De klagede. Jeg blev nødt til at købe wau-wau-dæmpere og spidsdæmpere - og dermed røg en stor del af formøjelsen. Det jeg elskede

trompeten for var netop denne store, runde, åbne klang, som storby-byggeri kun så sjældent tilgodesér.

Kort sagt, jeg måtte opgive at spille trompet. Jeg måtte finde en anden og mere stilfærdig hobby. For at redde forholdet til mine nye naboer blev jeg fritidsforfatter. Det var i hvert fald en kultiveret og stilfærdig beskæftigelse, og selv om fyldepenne-ganske vist kradsede lidt ind imellem kunne det slet ikke sammenlignes med trompetspil.

Og efter et stykke tid fandt jeg så ud af, at det var egentlig lige så morsomt som at spille trompet, sådan at sidde dér og skrive små linier på papirstykker, den ene efter den anden, indtil de til sidst forenede sig til et digt eller på én eller anden måde tog hinanden i hånden og dansede sig tæt nok til at hænge sammen til en historie.

Det var simpelt hen utroligt underholdende at arbejde med det danske sprog, opdagede jeg eller være trompet-chauminister. De lærte at læse, det var lige så mangesidigt og opslugende og udstenende som at improvisere over en amerikansk evergreen. Så jeg

blev bare ved og ved, og jeg passede og plejede mine små papirstykker med samme ildhu som andre passer deres akvariefisk eller deres akvareller eller deres alternative akvavit. Hver sin lyst.

Og så blev mine venner nysgerrige. De ved hvordan venner er, de følger med, de små svin! »Hvad er det du sidder dér og skriver søndag eftermiddag?« ... »Nå, jeg skriver bare lidt -« ... »Må jeg se?« ...

Min ulæselige debut

Og så fandt jeg kvikt ud af jeg kunne spare julegaverne et år - det var i '69 - ved at duplikere et par af de ting jeg syntes var sjovest, sætte en hæfteklamme omkring dem og så sende dem til dem, vennerne. Hvad jeg gjorde, takket være den daværende Arena Sub-Pub.

En af dem viste mine hæfter til en forlægger. Forlæggeren ringede mig op og fortalte mig - efter at Poul Borum først havde fortalt ham det - at jeg var meget talentfuld. Forlæggeren ville gerne udgive en bog af mig. Så ville

Af Dan Turell

Det vidunderlige ved en spalte som »I byen« er at svarene indløber. Et emne kommer op, nogle læsere reagerer - og meget ofte skaber de den næste historie. Det bliver en leg på den måde, som at spille trompet i en bog-kvintet.

Dagens brev, f. eks., handler om den sidste spalte jeg skrev »I byen«, en historie der handlede om amerikanernes forhold til bilen, og om de nye græs-biler man fremstiller fordi, som en talsmand sagde: »Er der måske nogen der sprøjtelakerer deres plæne?«

... Brevet fortæller, at det er der da rigtig nok. Vedkommende, Peter Larsen, har selv set sprøjtelakerede græsplæner i Santa Rosa, Cal., under tørken sidste sommer. OK, de er der. Græsplæne-lakererne er en kendsgerning.

Det er de ubehagelige reaktioner naturligvis også. Ikke at jeg beklager mig: Man har selv spillet op. Men nu og da kan det være lige så besværligt at være »kendt columnist«, som det til andre tider er betagende eller befriende. Når nogen f. eks. synes man skulle kastreres eller interneres, eller - måske værst af alt - når en intellektuel genkender én på et natværtshus og gerne vil høre hvad man mener om livet, kunsten, kulturen, menneskets øjeblikkelige økologiske situation plus samtlige de bøger man har skrevet og ens ansvar i forhold til den sammenhæng - og så synes, hvis man ikke lige kan svare på det på en studs, at man er en hoven kapital-lakaj.

Min favorit af denne type henvendelser var den anonyme læser, der i månedsvis sendte mig halvt rådnede, døde fugle i chokoladerækker, bilagt portrætter af mig oversmurt med blod à la woodoo, og med vedhæftede breve der gang på gang fastslog, med hypnotisk gentagende effekt, at jeg selv kunne mærke hvordan min hjerne svigtede mere og mere, hvordan jeg var presset og snart ikke længere kunne samle tanker. ... Han/hun havde givetvis ret.

Og nu har jeg tilmeldt mistet min embouchure. Men som Superman ville sige: Til gengæld kommer jeg altså en del omkring »I byen«.

den blive pænt trykt, og jeg ville ikke selv få duplikatorolie på fingrene.

Det lod som et klart tilbud. Bogen kom - med et par års forsinkelse og mange trykfejl - og fik gode anmeldelser og solgte ingenting og er i dag selv for mig selv ulæselig.

Men den førte til at en anden forlægger ringede og sagde jeg var meget-meget talentfuld, og hvis jeg ville skrive en bog for ham så ville han ikke alene trykke den pænt men oven i købet betale mig en hyre oven i hatten. Det lod virkelig af noget. I hvert fald afveksling fra korrekturlæsningen.

Så det gjorde jeg - og sådan blev jeg langsomt, skub for skub, trin for trin, såkaldt »forfatter« med fuld ret til at føre fyldepen på offentlige pladser. Siden har jeg så skrevet 50 bøger plus »det løse« som altid alligevel er det meste af det.

Det sidste år har »det løse« især været spalten »I byen« i Politiken, og den har jeg elsket over meget andet.

Ikke bare fordi jeg elsker at gå i byen selv og altid har gjort det i umådeholdent omfang, men altså nu har en god undskyldning - men først og fremmest fordi jeg har opdaget, hvor meget »I byen« bliver læst og brugt.

Ingen retfærdighed i bog-branchen

Det er ikke bare en påstand, det er let at aflæse til hverdag, ikke mindst for en forfatter. Forfatteren sidder hjemme ved sit skrivebord med sort kaffe og cigaretter og skriver sin bog. Måske går den, men oftere bliver det en af dem der får gode anmeldelser og får vennerne til at nikke anerkendende en uges tid - for så resten af sit liv at samle støv på magasinet i et provins-bibliotek. Der er ikke megen retfærdighed til i bogbranchen, heller ikke den. Responsen på bøger er oftest så som så.

